

ПРОБЛЕМИ ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО НАВЧАННЯ НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Приказюк А. Р.

студентка 2 курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, спеціальність 035 «Філологія» РГФ

Керівник: Павлова В. В.

к. пед., н., доцент кафедри соціальної роботи ФПСР

Актуальність дослідження визначається тим, що педагогіка все частіше акцентує увагу на особистість здобувача освіти, відбувається перехід до варіативної, особистісно–орієнтованої моделі, яка зберігає усі норми та цілі навчання. Дітей не змушують адаптуватися до стандартних навчальних шаблонів, а навпаки – пристосовують шаблони до потреб учнів [2]. Викладач іноземної мови може зіткнутися з різними проблемами під час диференційованого навчання. Педагог завжди знаходиться в активній роботі і в пошуку різнопланових підходів до навчальної групи для забезпечення ефективних результатів.

Усе частіше чуємо визначення «диференціаційоване навчання, яке має багато трактувань. На нашу думку, одне з найточніших визначень дав О. Ярошенко: форма врахування індивідуальних особливостей учнів у процесі навчання на основі їх поділу на характерні типологічні групи за різними показниками (рівнем навчальних можливостей, успішністю, пізнавальним інтересом школярів, темпом навчання тощо)» [3,

C.210]. Характерні ознаки диференціації: наявність відмінностей у групі; розподіл великої групи на декілька за певними ознаками. Рональд де Гроот виділив рівні диференціації: мікрорівень (рівень одного класу); мезорівень (рівень школи); макрорівень (рівень державних навчальних програм) [1, С.4]. Коли ми досліджуємо урок, йдеться мова про диференціацію на мікрорівні.

Диференціація на уроках іноземної мови впливає на всі складові процесу навчання, основні зміни включають: практику, процес, продукт, зміст, оцінювання та групування [4].

Існує внутрішня (рівнева) і зовнішня (профільна) диференціації. Перша має в основі можливість обрати об'єм, глибину засвоєння навчального матеріалу. Важливим аспектом є досягнення всіма учнями бази освітньої програми. Профільна диференціація передбачає розподіл на навчальні групи, які навчаються за різними програмами, що різняться глибиною викладу матеріалу, обсягом відомостей, професійно орієнтованим змістом навчання.

Часто учнів поділяють за навчальними можливостями: з високими, середніми, низькими. Не варто оприлюднювати про поділ за здібностями на весь клас, адже це може вплинути на стосунки дітей., можуть виникати етичні питання. Сучасні тенденції тримають курс на рівноправ'я, толерантність і тактичність. Учні не повинні відчувати дискомфорт. Звичайно, є діти, яким легше дається мова, іншим треба більше часу на вивчення того ж матеріалу. На нашу думку, на уроках іноземної мови не варто ділити дітей на постійну основу за здібностями. Найоптимальніший варіант: проаналізувати, які навички відстають у тих чи інших учнів, робити акцент, даючи різні завдання.

Ще одним важливим аспектом вивчення мови є лексика. Існує декілька видів пам'яті, учитель має знайти підхід до кожного учня, аби він засвоїв потрібний матеріал. Модель стилів навчання ВАК (Visual, Auditory, Kinesthetic) була розроблена психологами у 1920–ті рр. для класфікування

найпоишреніших способів навчання людей [4]. Є ще модель VARK (включає Reading/Writing). Для учнів з візуальною пам'яттю найкраще підходять картки, схеми; із слуховою — відео, діалоги та ін; кінестетичні/тактильні учні найкраще запам'ятовують матеріал «на дотик», мови їм даються важко. Важливо розвивати усі види пам'яті, проте акцент варто робити на домінуючому, так педагог може розділити дітей на частину уроку в залежності від методу запам'ятовування.

Учитель не може приділяти увагу учням лише з високими досягненнями, тому постає питання, як не гальмувати найкращих. Одним з рішень є різне домашнє завдання. Виникає проблема оцінювання: учитель не може занизити оцінку учню за невдало виконане завдання ускладнене завдання, адже програмні завдання він виконає з легкістю. Оцінювання стає суб'єктивним, досить важко визначити, як має діяти учитель в таких ситуаціях.

Ще одна складність — організація процесу так, щоб жодна із груп не відчувала різницю у ставленні, при цьому збільшується час на підготовку до уроку, перевірку завдань, що може призвести до перенавантаження.

Отже, диференційоване навчання — спосіб коригувати методи навчання згідно з освітніми особливостями, можливостями дітей. Для його впровадження учитель повинен проаналізувати особливості навчання учнів, об'єднуючи їх у групи за певними ознаками. З'являються нові питання: як організувати урок; знайти підхід і час для кожної групи; оцінювати різнорівневі завдання; створити комфортну атмосферу; при цьому важливо знаходити час, щоб не відставати від сучасних технологій, продовжувати власний розвиток. Диференційоване навчання може бути досить ефективне, проте педагог повинен заздалегідь розуміти, які проблеми можуть виникнути; шукати оптимальні рішення.

Література

1. Рональд де Грот. Дифференціація в освітанні. *Директор школи*. 1995. №1. С.2–6.
2. Степанова–Камиш А. Диференційоване навчання: навіщо і як проводити. “Нова українська школа”. 2021. <https://nus.org.ua/articles/dyferentsiojovane-navchannya-navishho-i-yak-provodyty/>
3. Ярошенко О. Диференціація навчання / Енциклопедія освіти / АПН України; голов. ред. В. Г. Кремень; [заст. голов. ред.: О. Я. Савченко, В. П. Андрущенко; відп. наук. секр. С. О. Сисоєва]. К.: Юрінком Інтер, 2008. С.210 – 211.
4. VAK Learning Styles. Understanding How Team Members Learn. URL: <http://www.mindtools.com/pages/article/vak-learning-styles.htm>